

Lomborg håller huvudet kallt när klimatet blir varmare

Nr 104, vecka 1 - 2008
av Tomas Brandberg

Cool it : den skeptiska miljövännens guide till den globala uppvärmningen
av Björn Lomborg
SNS förlag, 2007

Det har fallit sig så att just isbjörnar har blivit klimatdebattens maskotar. Ingen kan ha undgått att se en bild på någon isbjörn som hotas av drunkningsdöden på ett smältande isflak och därmed har många stärkts i sin uppfattning att klimatförändringarna är vår tids viktigaste problem.

I sin bok *Cool It, the Sceptical Environmentalists Guide to Global Warming* visar Björn Lomborg att isbjörnar är en illa vald symbol för klimatförändringarna. För det första är det, enligt Lomborg, bara två av tjugo populationer av isbjörnar som minskar i antal och dessa populationer har sin hemvist i områden som blivit kallare (!) under de senaste femtio åren. De övriga populationerna är stabila eller ökar i antal och det totala antalet isbjörnar har sedan 1960-talet ökat från fem tusen till tjugofem tusen, framför allt eftersom jakten på isbjörn har begränsats.

Och skulle man trots allt acceptera hypotesen att det sjunkande antalet isbjörnar i till exempel Hudson Bay (15 individer per år sedan 1987) beror på växthuseffekten så uppskattar Lomborg att man skulle kunna rädda 0.06 isbjörnar per år genom att bromsa växthuseffekten. En mer radikal åtgärd vore att göra något åt ett femtiotal isbjörnar i Hudson Bay skjuts varje år, om det nu är isbjörnarna man bryr sig om.

Nu var isbjörnarna som påpekats bara en symbol. Men enligt Lomborg kan vi dra slutsatser från detta exempel. För det första präglas klimatdebatten av överdrivna och emotionella påståenden som helt enkelt saknar grund. För det andra är debatten ensidig, man fokuserar på negativa effekter och negligerar positiva aspekter av klimatförändringarna och för det tredje så tenderar vi att fokusera på fel typ av lösningar.

Cool It, handlar nu inte i första hand om isbjörnar, utan om klimatfrågan i stort. Det är viktigt att framhålla att Lomborg inte ifrågasätter att jordens temperatur ökar eller att det beror på mänskliga aktiviteter. Däremot framhåller han att ökande temperaturer har både positiva och negativa effekter. Det är till exempel betydligt

Björn Lomborg

vanligare att människor dör av köld än av värme, varför den direkta effekten av ökande temperaturer är att det sammantaget räddar många människors liv. Hans uträkningar och resonemang lär inte stå oemotsagda men han ställer åtminstone den intellektuellt hederliga frågan vad det kostar att begränsa koldioxidutsläppen och relaterar denna kostnad till den skada som den ökande växthuseffekten orsakar. Och visst, om kostnaden för utsläppsminskningen är större än kostnaden för den skada man orsakar, ska man då inte fråga sig vad man håller på med?

Lomborgs huvudtes är att de enorma resurser som skulle behöva satsas på att begränsa koldioxidutsläppen skulle kunna användas bättre och pekar till exempel på kampen mot HIV och svält, som skördar mångdubbelt fler offer, både idag och inom överskådlig tid. Han säger inte att klimatförändringarna inte är ett problem, däremot anser han att hotet är överdrivet och missförstått. Han förordar långsiktiga, ”smarta” lösningar imorgon baserade på tekniska lösningar som vi tar fram idag, snarare än omfattande kortsiktiga åtaganden av utsläppsminskningar.

Sista ordet lär därmed inte vara sagt. Men det är synnerligen intressant att ta del av en förnuftig motbild till en klimatdebatt som präglas av överdrifter och resonemang som inte riktigt håller. *Cool It* finns att beställa via nätet och den dyker förhoppningsvis upp i handeln. Klimatskeptiker kommer att älska den, men även ”klimatanhängare” bör läsa den för att sätta sig in i motståndarsidans argumentation.

Tomas Brandberg

Tomas Brandberg är teknologie doktor i bioteknik och arbetar som utvecklingsingenjör. Han skriver kolumnen ”Ovanifrån” i Captus Tidning.